



Inspectie van het Onderwijs  
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en  
Wetenschap

## Nieuwendam

**Kwaliteitsonderzoek**

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 8 maart 2019

# Samenvatting

## Samenvatting

De inspectie heeft op 14 januari 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf Nieuwendam. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal) achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de voorschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en voorschoolse educatie 2019. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

## Wat gaat goed?

De pedagogisch medewerkers werken met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. Bovendien is er op het kinderdagverblijf aandacht voor de speelhoeken.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. De pedagogisch medewerkers geven de peuters aandacht in kleine groepjes. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leraar van groep 1 van de basisschool.

Kinderopvangorganisatie:  
Tinteltuin

---

LRK-nummer: 148731570

Totaal aantal doelgroeppeuters: 3

Samen met de pedagogisch medewerkers werkt de leiding aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. Ook volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk.

#### **Wat kan beter?**

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

We zien dat de pedagogisch medewerkers te weinig rekening houden met wat de peuters nodig hebben. Zij stimuleren wel de ontwikkelingen van de peuters, maar hebben daarbij te weinig aandacht voor spelen en taalontwikkeling.

Op het kinderdagverblijf is er te weinig aandacht voor de inrichting van de hoeken omdat deze niet meeveranderen met wijzigingen van thema's.

De pedagogisch medewerkers kunnen sterker volgen in hoeverre de peuters de aangeboden woorden en begrippen uit een thema ook onthouden.

De pedagogisch medewerkers kunnen meer rekening houden met de verschillen tussen de peuters. Zo dagen ze de peuters dan meer uit om nieuwe dingen te leren.

De leiding van het kinderdagverblijf brengt niet in beeld of de peuters zich voldoende ontwikkelen voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan.

De leiding van het kinderdagverblijf maakt geen plan waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden.

De leiding van het kinderdagverblijf informeert de gemeente niet over wat er minder of niet goed gaat in de voorschoolse educatie.

#### **Vervolg**

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

# Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	5
2.	Hoofdconclusie en vervolg	7
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie	8
4.	Reactie van de houder	12

# 1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op Kinderdagverblijf Nieuwendam.

## Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
<b>Ontwikkelingsproces</b>	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	
OP6 Samenwerking	•
<b>Resultaten voorschoolse educatie</b>	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
<b>Kwaliteitszorg en ambitie</b>	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

## Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met pedagogisch medewerkers, de vve-coach en de locatiemanager. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager van de kinderopvangorganisatie.

### Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

### Legenda

---

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K Kan beter
  - V Voldoende
  - G Goed
-

## 2. Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op Kinderdagverblijf Nieuwendam.

### **Conclusie**

We waarderen de kwaliteit van de meeste standaarden voor voorschoolse educatie op Nieuwendam als kan beter.

### **Context**

Kinderdagverblijf Nieuwendam is gevestigd in Amsterdam Noord en werkt samen met de nabijgelegen basisschool Buikslotermeer. Het kinderdagverblijf is gevestigd in een ruim gebouw waar zij hele- en halve dagopvang biedt voor kinderen van 0-4 jaar. Nieuwendam beschikt over ruime groepsruimten en een 'chillruimte' voor de allerkleinsten en een buitenspeelruimte. De groep die wij bezochten bestaat uit een gemengde groep van peuters van 2-4 jaar die deels wel en deels niet tot de doelgroep behoren. Vrijwel alle ouders van de kinderen werken overdag waardoor het ontwikkelen van ouderbetrokkenheid tijdens bijvoorbeeld de inloop vaak niet mogelijk is.

### **Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD**

De GGD-toezichthouder heeft op 17 oktober 2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

# 3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op Kinderdagverblijf Nieuwendam.

## 3.1. Ontwikkelingsproces: inhoudelijke kop

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling	•		
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•		
OP6 Samenwerking		•	

### OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf gebruiken een vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers weliswaar doelgericht werken aan de ontwikkeling van de peuters maar dat het taalaanbod sterker kan. De pedagogisch medewerkers bepalen zelf de inhoud van de thema's en daarmee ook de woordenschat. Het is aan te bevelen om te onderzoeken of de peuters voldoende woorden aangeboden krijgen en of dit ook de juiste woorden zijn. Op dit moment is hier nog geen zicht op. Tenslotte kan de voorschool het aanbod meer differentiëren door rekening te houden met leeftijd en niveau van de peuters.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk in. In de inrichting van de hoeken zien we dat er meer aandacht kan zijn voor het thema waaraan gewerkt wordt om zodoende spelenderwijs de woorden te oefenen. Er zijn verder op de groep voldoende spel- en leermaterialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

### OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als kan beter.



De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden twee keer per jaar met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste momenten in het jaar met ouders. Ze kunnen dit nog verbeteren door na te gaan waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen zijn. De voorschool gebruikt de observatiegegevens dan meer in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van doelen en het educatieve aanbod. Daarnaast kunnen de pedagogisch medewerkers nagaan in welke mate de peuters de themadoelen beheersen.

### **OP3. Pedagogisch-educatief handelen**

Tijdens het onderzoek hebben we het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarderen we als kan beter.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de peuters activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn. Bovendien stimuleren de pedagogisch medewerkers peuters tot interactie met de pedagogisch medewerkers.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. De pedagogisch medewerkers kunnen duidelijker doelen stellen voor peuters die aansluiten op de zone van naaste ontwikkeling. In het vervolg hiervan kunnen zij dan de bijbehorende activiteiten aanbieden in de verschillende hoeken met geschikte opdrachten, heldere uitleg en begeleid spel. Ook het vrij spel van de peuters kunnen zij beter structureren door, zoals de methode aangeeft, met de kinderen vooruit te denken, plannetjes te maken en feedback te geven tijdens het terugkijken.

### **OP6. Samenwerking**

De standaard samenwerking waarderen we als voldoende.

De leiding van het kinderdagverblijf en de pedagogisch medewerkers werken samen met de basisscholen door, bij de overdracht, informatie over de doelgroeppeuters uit te wisselen. De voorschool geeft daarbij door welk vve-programma de peuter heeft gevolgd en hoe lang hij/zij dit gevolgd heeft. Er zijn afspraken over de wijze waarop ze de gegevens van de peuters aanleveren aan de basisschool.

Voor de doelgroeppeuters is sprake van een ‘warme overdracht’ van deze gegevens. Hierbij gaan de pedagogisch medewerkers samen met de ouders het gesprek aan op school. Tenslotte informeren de medewerkers ouders over het thema, middels themabrieven. Daarbij geven ze ook aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod gaan komen, zodat ouders hier thuis op in kunnen spelen.

Ook hier zijn nog wel verbeteringen mogelijk. De voorschool en de basisschool zorgen nog niet voor een doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie op alle gebieden. Er is geen sprake van een doorgaande lijn in het aanbod, de zorg en begeleiding, het ouderbeleid en de kwaliteitszorg rondom het jonge kind. Dit komt mede doordat de peuters naar verschillende basisscholen uitstromen. De voorschool ziet ouders weliswaar als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen maar slaagt er nog niet in om de ouders goed te betrekken doordat de meeste ouders werken. Tenslotte kan de voorschool niet aangeven of ouders daadwerkelijk activiteiten thuis uitvoeren die zij meekrijgen van de voorschool.

### 3.2. Resultaten voorschoolse educatie: inhoudelijke kop

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	●		

#### OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarden we als kan beter.

De voorschool volgt de ontwikkeling van de peuters tot aan het eind van de voorschoolse periode. De voorschool weet daardoor of de (doelgroep)peuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1 van de basisschool gaan. Verbetering is echter nog mogelijk door doelen te stellen op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kinderen.

### 3.3. Kwaliteitszorg en ambitie: inhoudelijke kop

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	●		
KA2 Kwaliteitscultuur		●	
KA3 Verantwoording en dialoog	●		

### **KA1. Kwaliteitszorg**

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als kan beter.

De houder van het kinderdagverblijf heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorschool niet opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook niet aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. Tenslotte kan de locatie ook nog verbeteren als de leiding van het kinderdagverblijf, na het formuleren van doelen, via een cyclische werkend systeem van kwaliteitszorg alle doelstellingen uit haar (pedagogisch) beleidsplan evalueert en kijkt zij of peuters voldoende worden voorbereid op de basisschool.

Als onderdeel van de kwaliteitszorg is een vve-coach aangesteld die het pedagogisch en educatief handelen van de pedagogisch medewerkers in beeld brengt en hen begeleidt in verbetering hierin.

### **KA2. Kwaliteitscultuur**

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als voldoende.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholing om hun kennis en vaardigheden te versterken. Het beleid van de voorschool om haar visie op de wijze van voorschoolse educatie te realiseren is breed gedragen. Daarnaast is er een grote bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren. Bovendien constateren we dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De leiding is zich echter nog niet genoeg bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie om hier heldere doelen voor te stellen en goed op te sturen. Hierin is dus eveneens nog verbetering mogelijk.

### **KA3. Verantwoording en dialoog**

De standaard verantwoording en dialoog waarderen we als kan beter.

De leiding van het kinderdagverblijf verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroepeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. Over de kwaliteit en de resultaten die zij hiermee bereiken, verantwoordt zij zich niet. Bovendien kan de dialoog met belanghebbenden, zoals ouders en externe hulpverleners, sterker.

## 4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Wij hebben het conceptrapport voor het onderzoek naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf Nieuwendam ontvangen.

Zoals in het gesprek na het bezoek op 14 januari al aangegeven, is bij ons de indruk ontstaan dat de onderwijsinspectie andere normen hanteert in beleid en uitvoering dan de inspectie kinderopvang.

Wij nodigen de inspectie van onderwijs en kinderopvang graag uit om over deze discrepantie te praten.

Inspectie van het Onderwijs  
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht  
T-algemeen 088 6696000  
T-loket (voor vragen) 088 6696060

